

Εκδότης — Διευθυντής  
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ  
25 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1982  
Τιμή φύλλου δρχ. 10  
Αριθμός φύλλου 74  
Ηράκλειο 1866, αριθ. 110

# ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ



ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ

## ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Κύριε Πρόεδρε,

Η μικρή αυτή εφημερίδα, που αποτελεί τη φωνή των κατοίκων μίας επαρχίας στα νότια του Νομού Ηρακλείου, της επαρχίας Βιάννου, απευθύνεται σήμερα σε σας, για να γνωρίσει στη Βουλή, σε αδρές γραμμές, λίγα στοιχεία από τη νεότερη ιστορία της. Με την κατάκτηση της χώρας μας από τους Γερμανοί, αλλοίωσε και το άπλωμα των στρατευμάτων κατοχής σε όλες τις περιοχές της, πολύ σύντομα ήρθε και η σειρά της επαρχίας μας με την εγκατάσταση φυλακίων στην πρωτεύουσά της, την Άνω Βιάννο, στην αρχή και σε άλλα σημεία στη συνέχεια. Μα από τις πρώτες μέρες του Ιουνίου 1941 πολιτικοί κρατούμενοι, που ξέφυγαν από τα κρατητήρια, κι ύστερα από τη συμμετοχή τους στη Μάχη της Κρήτης βρέθηκαν στην επαρχία μας, συναντήθηκαν με πολλούς άλλους πατριώτες και έβαλαν τις βάσεις εθνικοαπελευθερωτικής οργάνωσης με επικεφαλής τον ταγματάρχη σε τιμητική αποστράτευση Αλέξανδρο Ραφτόπουλο, που αργότερα πιάστηκε κι εκτελέστηκε στην Αγία Χανίων με άλλους συνεργάτες του. Οι όρμοι της παραλλίας της επαρχίας μας έγιναν δια-

τακομιστικοί σταθμοί, απ' όπου στέλνονταν στην Αίγυπτο στρατιώτες των Συμμάχων, που είχαν μείνει στην Κρήτη και Έλληνες πατριώτες.

Οι μαύρες μέρες της κατοχής άπλωναν τη σκιά τους και στην επαρχία Βιάννου. Η κυκλοφορία απαγορευόταν μετά τη δύση του ήλιου. Τα τρόφιμα και τα ζώα των κατοίκων ήταν στη διάθεση των κατακτητών, που τα άρπαζαν όποτε ήθελαν. Όλοι οι άντρες, από είκοσι μέχρι εξήντα ετών, ήταν υποχρεωμένοι να πηγαίνουν «αγγαρεία» στο Καστέλλι της Πεδιάδας, στα έργα που γίνονταν εκεί για την κατασκευή αεροδρομίου. Εκαιοντάδες συνεπαρχιώτες μας ταλαιπωρούνταν για δεκαπέντε μέρες κάθε δυό μήνες περίπου, δοκιμάζοντας στέρησης και ξυλοδαρμούς και βασανιστήρια πολλές φορές.

Οι εξορμήσεις των Γερμανών και των Ιταλών στα χωριά μας άρχισαν να γενικεύονται. Τακτικά γίνονταν συλλήψεις και μεμονωμένες εκτελέσεις. Νέες κοπέλες αρπάζονταν και κλείνονταν για πολλούς μήνες στις φυλακές των Χανίων. Η παραλλιακή ζώνη έγινε απαγορευμένη περιοχή και κάθε κίνηση σ' αυτήν ήταν πολύ επικίνδυνη. Νεκρή ζώνη λεγόταν. Πολλοί κάτοικοι είχαν περάσει στην παρανομία,

αλλά το σύνολο των κατοίκων — σε μιά πρωτοφανή κι αξιοζήλευτη ενότητα — τους προστάτευε. Κάθε κίνηση των Γερμανών γινόταν αστραπιαία γνωστή σ' ολόκληρη την επαρχία, με το γνωστό σε όλους σύνθημα «τα μαύρα βούγια στο λινάρι», που μεταδιδόταν από κορυφογραμμή σε κορυφογραμμή. Πάρα πολλοί κάτοικοι δεν κοιμούνταν στα σπίτια τους, αλλά διανυκτέρευαν στις σπηλιές και τις ρεματιές έξω από τα χωριά, για ν' αποφεύγουν τους συχνούς αιφνιδιασμούς των Γερμανών.

Έτσι φτάσαμε στο Σεπτέμβριο του 1943. Οι Γερμανοί του φυλακίου της Σύμης, εκτελέστηκαν κι ακολούθησε μάχη με τους αντάρτες που βρίσκονταν στην περιοχή, με μεγάλες απώλειες των Γερμανών.

Ακολούθησαν οι εκτελέσεις 400 περίπου συνεπαρχιωτών μας. Τα χωριά κυκλώνονταν από τους Γερμανούς και όλοι οι άντρες που βρίσκονταν εκεί εκτελούνταν, άλλοι επί τόπου, και άλλοι σε ομαδικές εκτελέσεις. Μέρες φρίκης και τρόμου ακολούθησαν. Η επαρχία μας έγινε ένα απέραντο νεκροταφείο. Έξι χωριά της επαρχίας Βιάννου και άλλα της γειτονικής επαρχίας Ιεραπέτρας πυρπολήθηκαν και τα

● Συνέχεια στη σελίδα 4

## Το φετινό μνημόσυνο

Τελέστηκε στις 12 Σεπτεμβρίου, στο χώρο του Ηρώου, τα πανεπαρχιαία μνημόσυνο για τις εκατοντάδες των συνεπαρχιωτών μας που εκτελέστηκαν στις 14—9—1943 και κατά τη γερμανοϊταλική κατοχή γενικότερα. Στην τέλεση του μνημοσύνου χοροστάτησε ο Μητροπολίτης Πέτρος κ. Δημήτριος με όλο τον Κλήρο της επαρχίας μας.

Μετά την επιμνημόσυνη δέηση έγινε προσκλητήριο των νεκρών. Κατά τη διάρκεια του προσκλητηρίου και σε κάθε δεκάδα ονομάτων στρατιωτικών πόσπαμα έριχνε τιμητικές βολές, ενώ μιά κοπέλα με τοπική ενδυμασία έριχνε κατά την εκ-

φώνηση κάθε ονόματος από ένα γαρίφαλο στη βάση του Ηρώου, που είχε στρωθεί με πρασινάδα και την ελληνική σημαία.

Ακολούθησε σχετική ομιλία από τον απόστρατο αρχίατρο κ. Γεώργιο Τ. Παπαμαστοράκη, που τη δημοσιεύουμε σε άλλες στήλες. Ήπειτα χορωδία από μαθήτριες του Γυμνασίου Βιάννου, του Συλλόγου Γυναίκων Βιάννου και άλλοι τραγούδησαν διάφορα τραγούδια αφιερωμένα στην επαρχία μας και έγιναν απαγγελίες ποιημάτων από μαθήτριες του Γυμνασίου και τον κ. Μανόλη Στρ. Κόμη.

Στη συνέχεια έγινε κατάθεση τριάντα (30) στεφάνων, ο τερ-

ματισμός του αγώνα δρόμου που καθιερώθηκε για πρώτη φορά φέτος και η ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου.

Στέφανα κατέθεσαν:

- Ο Νομάρχης Ηρακλείου κ. Κυριάκος Γεωργιάδης, ως εκπρόσωπος της Κυβερνήσεως.
- Ο Στρατηγός κ. Εμμανουήλ Αγαπάκης Δ)της V Μεραρχίας εκ μέρους των Ενόπλων Δυνάμεων.
- Ο Ταξίαρχος κ. Μιχαήλ Μαστρογιαννάκης Δ)της Χωρικής Κρήτης, εκ μέρους των Σωμάτων Ασφαλείας.
- Ο Δήμαρχος Ηρακλείου κ. Μανόλης Καρέλλης.
- Η Δήμαρχος Αρχαίων κ. Μαρία Πλουμίδου — Παπαδάκη.
- Ο δικηγόρος κ. Ευριπίδης Κουκοδάκης, εκ μέρους του ΠΑΣΟΚ.
- Ο Βουλευτής κ. Εμμανουήλ Κεφαλογιάννης, εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας.
- Ο πρώην βουλευτής κ. Νικάνδρος Κεπέσης, εκ μέρους το ΚΚΕ.
- Ο κ. Μανόλης Σταματάκης εκ μέρους του ΚΚΕ εσ.
- Ο κ. Λευτέρης Λυδατάκης εκ

μέρους της επιτροπής υπαίθρου του ΚΚΕ

- Ο κ. Γ. Μηλαράκης, εκ μέρους της Χριστιανικής Δημοκρατίας.
- Ο κ. Μανόλης Ψαράκης από την Κοινότητα Αγ. Βασιλείου.
- Ο κ. Νίκ. Σταυρακάκης από την Κοινότητα Αμρά.
- Ο κ. Μιχ. Περβολαράκης από την Κοινότητα Άνω Βιάννου.
- Ο κ. Γιάννης Πνευματικάκης από την Κοινότητα Βαχού.
- Ο κ. Δημοσθ. Τζανακίης από την Κοινότητα Καλαμιού.
- Ο κ. Γεώργ. Μανδαλάκης από την Κοινότητα Κ. Βιάννου.
- Ο κ. Γεώργ. Κοντάκης από την Κοινότητα Κεφαλοβρυσίου.
- Ο κ. Γεωργ. Πετροπάκης από την Κοινότητα Πεύκου.
- Ο κ. Νίκ. Στρατάκης από την Κοινότητα Συκολόγου.
- Ο κ. Γεώργ. Ψαρολογάκης από την Κοινότητα Χόνδρου.
- Ο κ. Μιχ. Βαρδιατζάκης εκ μέρους αυτών που διασωθήκαν κατά τις εκτελέσεις.
- Ο κ. Νίκ. Λουδάκης εκ μέρους των Αναπήρων και Θυμάτων πολέμου.

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελίδα 2

## ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

### Ο κ. ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΜΑΣ ΓΡΑΦΕΙ:

Παίρνω την εφημερίδα σας και σας ευχαριστώ. Παρακολουθώ με ενδιαφέρον τα θέματα της επαρχίας Βιάννου. ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ.

Το ενδιαφέρον του κ. Νομάρχη για τα θέματα της επαρχίας επιβεβαιώνεται από την επίσκεψή του στα χωριά της επαρχίας μας δυό φορές μέχρι σήμερα στο σύντομο χρονικό διάστημα της υπηρεσίας του στο Νομό. Σημειώνω με ότι προκατόχοι του δεν μπόρεσαν, σ' όλο το διάστημα της θητείας τους στο Νομό, να επισκεφτούν την επαρχία μας έ-

στω και μιά φορά. Από το σημερινό Νομάρχη αν τιμητώπιστηκαν ήδη μερικά επεισόδια θέματα. Τα «ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ» θέλουν να ελπίζουν για την αντιμετώπιση και παλλών άλλων σοβαρών προβλημάτων, που χρόνα τώρα περιμένουν τη λύση τους. Οι στήλες αυτές θα εξακολουθήσουν να τα προβάλλουν και να τα φωτίζουν και από τις υπηρεσίες της Νομαρχίας θα περιμένουν την άμεση, σωστή και ρεαλιστική αντιμετώπιση τους με τον εγκαίριο προγραμματισμό, τη χρηματοδότηση και προώθηση για την επίλυσή τους.

### ΝΑ ΤΟΠΟΘΕΤΗΘΕΙ ΓΥΜΝΑΣΤΗΣ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ - ΛΥΚΕΙΟ ΒΙΑΝΝΟΥ

Γράψαμε πέρυσι τον ίδιο μήνα, ξαναγράφουμε

κι εφέτος. Το Γυμνάσιο και το Λύκειο Βιάννου δεν πρέπει να μένουν χωρίς Γυμναστή. Δεν θα αναφερθούμε και πάλι στη μεγάλη σημασία του μαθήματος της Γυμναστικής. Τονίζουμε όμως ξανά πως τα παιδιά έχουν ανάγκη από το βαθμό της Γυμναστικής και δεν πρέπει να τον στερούνται.

Πιστεύουμε πως οι αδίδο ριστοί Γυμναστές είναι αρκετοί για να καλύψουν τα κενά που υπάρχουν, μαζί και της Βιάννου.

Η Β' Εκπαιδευτική Περιφέρεια Μ. Εκπ)σεως, στην οποία ανήκουν το Γυμνάσιο και Λύκειο Βιάννου, θα πρέπει να φροντίσει για την άμεση λύση του προβλήματος. Η λύση που έδωσε πέρυσι από τον Απρίλιο κι έπειτα, με τις θετικές επιπτώσεις που είχε, θα πρέπει να

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελίδα 2

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελίδα 2

## ΠΕΝΤΑΕΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Περνάμε σήμερα σε άλλο πρόβλημα της επαρχίας. Πρόβλημα εξίσου σοβαρό, «ΤΑ ΝΕΡΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ».

Και γι' αυτό έχουν γραφτεί πολλά σημειώματα και άρθρα στις στήλες των Β.Ν. Αναφερθήκαμε και τον περασμένο Ιούλιο σ' αυτό. Επανερχόμαστε σήμερα, για να τονίσουμε πως με τη σύνταξη του πενταετούς προγράμματος έργων για την επαρχία μας το πρόβλημα των νερών θα πρέπει να εξετασθεί ως πανεπαρχιακό πρόβλημα και όχι μεμονωμένα ως πρόβλημα της κάθε κοινότητας. Η άμεση μελέτη του άξονα

Βιάννου — Πεύκου. Ο εντοπισμός για τη διάνοξη και άλλων γεωτρήσεων σε όλη την επαρχία, εκεί που μέχρι σήμερα έχουν προγραμματιστεί, μα και όπου αλλού υπάρχει δυνατότητα να διανοιχτούν. Η αξιοποίηση των νερών της βροχής, σε φράγματα, αλλά με γρήγορο ρυθμό και όχι όπως αντιμετώπιζεται περισσότερο από 10 χρόνια το φράγμα του Χόνδρου.

Η υπαγωγή όλων των παραπάνω, μαζί με τα πηγαία νερά της περιοχής μας, σε ενιαίο πανεπαρχιακό φορέα για την αξιοποίηση του υδάτινου πλούτου της επαρχίας μας, θα

συμβάλει τεράστια στην ανάπτυξη της αγροτικής παραγωγής της.

Με τον τρόπο αυτό:

- 1) Θα πολλαπλασιαστούν οι ποσότητες νερού που μπορούν να επεκτείνουν τις καλλιέργειες και σε άλλες περιοχές και να βελτιωθεί κατά πολύ ο ποτισμός των περιοχών που αρδεύονται μέχρι σήμερα.
- 2) Θα εξοικονομηθούν μεγάλες ποσότητες νερού που σήμερα χάνονται με τη φθορά των λαστιχών.
- 3) Θα επέλθει τεράστια οικονομία με την απαλλογία από την πληθώρα των λαστιχών που χρησιμοποι

## Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΟΥ 40-41

(Ένας παραλληλισμός)

Ο Πλάτωνας, στο διάλογό του «Μενέξενος», αναφερόμενος στη σημασία της μάχης του Μαραθώνα, γράφει ανάμεσα σ' άλλα: «Αν ασχοληθεί κανείς μ' αυτό το θέμα, θα μπορέσει να νιώσει πόσο αντρείωμένοι ήταν αυτοί που αντιμετώπισαν στο Μαραθώνα τη δύναμη των βαρβάρων και τιμώρησαν την αλαζονεία όλης της Ασίας και πρώτοι έστησαν τρόπαια νίκης εναντίον των βαρβάρων, κι έτσι οδήγησαν και δίδαξαν τους άλλους ότι δεν ήταν ακαταμάχητη η δύναμη των Περσών, αλλά κάθε αριθμητική δύναμη και κάθε πλούτος υποκύπτει στην παλικαριά. Εγώ λοιπόν λέω πως οι άντρες εκείνοι ήταν πατέρες όχι μόνο των σωμάτων μας αλλά και της ελευθερίας και της δικής μας και όλων των κατοίκων της ευρωπαϊκής ηπείρου. Γιατί, έχοντας γ' παράδειγμα το κατόρθωμα εκείνο, τόλμησαν οι Έλληνες να διακινδυνεύουν και στις μεταγενέστερες μάχες για τη σωτηρία, κι έγιναν έτσι μαθητές των Μαραθωνομάχων» (βλ. Πλάτωνος «Μενέξενος» 240 C-E).

Νομίζω πως, αν ξεπεράσουμε το χρονικό διάστημα των είκοσι πέντε (25) αιώνων που μας χωρίζουν από τη μάχη του Μαραθώνα και με διαφορά στο όνομα του εχθρού και στη γεωγραφική του θέση, θα μπορούσαμε να επαναλάβουμε απaráλλαχτα τα ίδια λόγια του Πλάτωνα για την Ελληνική γενιά του 1940—41 και τον αγώνα της. Τη γενιά αυτή χωρίς αμφιβολία θα μιμηθεί και πάλι ο ελληνικός λαός, αν ο μη γένοιτο, απειληθεί ξανά από άλλον υπερόπτη γείτονα.

Κ. Γ' ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

# ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

## ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Υγειονομικός Σταθμός Βιάννου	22205
Ίατρείο Αγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιοίκηση Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Άγρονομείο Βιάννου	22006
Ειρηνοδίκη	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Έλαιουργείο)	22136
Ο.Τ.Ε. (βλάβαι)	12
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
Έλληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090

## ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. — Βιάννος	22051
Ζαϊμάκης Θεόφιλος — Βιάννος	22404
Θεοδοσάκης Γεώργιος — Πεύκος	31437
Καρσιάκης Έμμανουήλ — Δουτράκι	22103
Λασηθιωτάκης Γ. — Βιάννος	22355
Χατζάκης Ίωάννης — Άγιος Βασίλειος	31301
Γαλανάκης Μιχ. — Χόνδρος	22101
Ψαρολογάκης Κων. — Χόνδρος	22109
Σοφοκλής Παπαδάκης — Καλάμι	31275
Ίωάννης Κονσολάκης — Άμυρά	31420

(Για υπεραστικά: 0895)

## ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

### ΓΑΜΟΙ

#### ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ:

Γιώργος Σπ. Ζώης, γιατρός, και Φανή Ντάσκα, δημόσιος υπάλληλος.

Μίμης Χ. Παπαγιαννάκης, γεωπόνος, και Μαίρη Κ. Στεφανιάκη, πτυχιούχος Νομικής.

#### ΗΡΑΚΛΕΙΟ:

Αντώνης Εμμ. Στιβακτάκης, δάσκαλος, και Μαρία Δελιδάκη, δασκάλα.

### ΘΑΝΑΤΟΙ

#### ΣΤΟ ΒΑΧΟ:

Η Μαρία συζ. Ιωάν. Ζερβουδάκη.

#### ΣΤ' ΑΜΙΡΑ:

Ραπτάκη Κυριακή σύζ. Μιχαήλ.

### ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Τα παιδιά και τα εγγόνια της Βικτωρίας Βουλγαράκη ευχαριστούν πολύ όλους που μας συμπαράστηκαν στο πένθος μας για το θάνατο της αγαπημένης μας μητέρας και γιαγιάς.

Η Επιτροπή Πανεπαρχιακού μνημοσύνου ευχαριστεί πολύ όλους που με την παρουσία τους στο χώρο του Ηρώου τιμήσαν τη μνήμη των νεκρών της επαρχίας μας στις 12 του Σεπτεμβρίου, οπότε τελέστηκε το ετήσιο μνημόσυνο.

### ΔΩΡΕΕΣ

Μας έστειλαν για την Επιτροπή Πανεπαρχιακού Μνημοσύνου που δεν προλάβαμε να καταχωρίσουμε στο προηγούμενο φύλλο:

— Ο κ. Βαγγέλης Ηγουμενίδης δρχ. 1.000

— Η κ. Μαρίκα Τσαντηράκη δρχ. 2.000

— Ο κ. Νίκος Παπαδάκης δρχ. 2.000

— Ο κ. Γρηγόρης Κονδουλάκης δρχ. 1.000.

— Ο κ. Γεώργιος Δ. Παπαμαστοράκης κατέθεσε στο Φιλόπτωχο Ταμείο Βιάννου 2.000 δρχ.

### ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Τα Β.Ν. συχαίρουν όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια της Επαρχίας μας, που εκλέχτηκαν στις 17 Οκτωβρίου και τους ευχαριστούν.

Πολλά θέματα αναβάλλονται για το άλλο φύλλο.

χονται επιτυχία στο βαρύ καθήκον που ανέλαβαν για την προώθηση και επίλυση των προβλημάτων της Επαρχίας.

### ΝΕΟΙ ΔΑΣΚΑΛΟΙ

Η κ. Αταλάντη Δ. Μιχαλογιαννάκη — Καραβελάκη πήρε το πτυχίο της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Ηρακλείου.

### ΠΕΤΥΧΑΝ ΣΤΑ ΑΕΙ

Τακτικάκης Αριστοτέλης του Γεωργ., Οδοντιατρική Αθηνών

Σηφάκη Ελένη του Εμμ., Νομική Θράκης

Παπαδημητροπούλου Αικατερίνη του Εμμ., Πάντειος Αθηνών

Περβολαράκης Γεώργ., του Εμμ., Μηχανολόγων — Ηλεκτρολόγων Πανεπιστημίου Πατρών

Χαλκιαδάκης Έμμανουήλ του Σπυρ., Παιδαγωγική Ακαδημία Ηρακλείου

Σωμαράκη Μαρία Νικ., Ασράκειος Αθηνών

Παπαδογιάννη Χρυσάνθη, Χαροκόπος Αθηνών

Αντωνάκη Ελένη, Μαιευτική Αθηνών

Μαθιουδάκη Μαρία — Φωτεινή Χρυσ. Νηπιαγωγών Χανίων.

Χρυσάνθη Δημ. Παπαμαστοράκη Οδοντιατρική Αθηνών.

Σημ. Παρακαλούμε να μας ενημερώσουν όσοι άλλοι πέτυχαν, για να δημοσιεύσουμε τα ονόματά τους στο επόμενο φύλλο.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ αγρόκτημα έκτασης 6 στρεμμάτων στη θέση «Τροχάλι», περιοχής Άρβης Διαθέτει νερό ύδρευσης. Κατάλληλο για καλλιέργεια μπανάνας και πρώιμων κηπευτικών αλλά και ως οικόπεδο.

Πληροφορίες τηλ.: (0895) 31516, βραδινές ώρες απτός Σαββάτου και Κυριακής.

### ΟΙ ΤΙΜΕΣ ΤΟΥ ΛΑΔΙΟΥ ΕΣΟΔΕΙΑΣ 1982 — 83

Οξύτητα 0 - 1 δρχ. 160,1

Οξύτητα 1 - 1,5 δρχ. 153,08

Οξύτητα 1,5 - 3,3 δρχ. 145,04

Οξύτητα 3,3 - 5 δρχ. 135,42

Στις παραπάνω τιμές θα προστεθεί η επιδότηση της ΕΟΚ, που δίνεται για δεύτερη κανονικά χρονιά και θα είναι 17 δρχ. στο κιλό.

## Το φετινό μνημόσυνο

### ★ Συνέχεια από τη σελ. 1

— Ο κ. Μιχ. Σαμαρείτης εκ μέρους του Παραρτήματος Ηρακλείου της ΠΕΑΕΑ.

— Η κ. Ανδρον. Βλαστού, εκ μέρους της Κοινότητας Λιγορτύνου

— Ο κ. Γεώργ. Χρηστάκης εκ μέρους των Συνεταιρισμών Επαρχίας Βιάννου

— Ο κ. Ιωάννης Παπαδημητρόπουλος εκ μέρους των Αγροτικών Συλλόγων της Επαρχίας

— Η κ. Μαρία Μαστρογιωργάκη εκ μέρους του Συλλόγου Γυναίκων Βιάννου

— Ο κ. Πολύδωρος Γεμιτζάκης εκ μέρους του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρχαίων

— Ο κ. Ιωάννης Μαντιδάκης από τη Σχολή Λογιστών Μαντιδάκη

Στο μεταξύ τερμάτισαν μπροστά στο χώρο του Ηρώου οι μαθητές του Γυμνασίου — Λυκείου Βιάννου που πήραν μέρος στον αγώνα δρόμου θυσίας.

Σταυρακάκης Πέτρος, πρώτος — Ο κ. Ιωάννης Παπαδημητρόπουλος εκ μέρους των Αγροτικών Συλλόγων της Επαρχίας

— Η κ. Μαρία Μαστρογιωργάκη εκ μέρους του Συλλόγου Γυναίκων Βιάννου

— Ο κ. Πολύδωρος Γεμιτζάκης εκ μέρους του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρχαίων

— Ο κ. Ιωάννης Μαντιδάκης από τη Σχολή Λογιστών Μαντιδάκη

Στους τρεις πρώτους δόθηκαν μετάλλια και άπαιτοι, ενώ σε όλους τους δρομείς τα Β.Ν. πρόσφεραν ένα δέμα με βιβλία βιαννίτικης λογοτεχνίας με ευχές για την πρόδο τους σε όλες τις ζεπιδόσεις και τα μαθήματα του σχολείου τους

Στην τελετή πήραν μέρος εκτός από αυτούς που κατέθεσαν στέφανα, οι βουλευτές κ.κ. Δραπτάκης και Δαριβιανάκης, ο γιατρός κ. Χαλκιαδάκης Πρόεδρος της Ν. Επιτροπής της Επιτροπής της ΕΔΗΚ, ο κ. Ηρακλής Πετρακογιώργης, γιός του αγωνιστή της κατοχής Πετρακογιώργη, πολλά μέλη του Παραρτήματος Ηρακλείου της ΠΕΑΕΑ, πολλοί κάτοικοι από τα χωριά της επαρχίας, τις γειτονικές επαρχίες και το Ηράκλειο.

Τηλεγράφημα έστειλε ο υφυπουργός Συγκοινωνιών κ. Κ. Ασλάνης που βρισκόταν στο εξωτερικό

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Χατζάκης Τρύφωνας

Στεφανιάκης Γεώργιος και Μητσόπουλος Δημήτριος

Ο αγώνας δρόμου άρχισε από τη διακλάδωση του κεντρικού δρόμου προς τη Σύμη και πέλαιωσε μπροστά στο χώρο του Ηρώου, όπου υποδέχτηκαν τους δρομείς οι επίσημοι και όλοι που παραβρέθηκαν στην τελετή του μνημοσύνου. Η απόσταση ήταν 4.000 μέτρα.

Στους τρεις πρώτους δόθηκαν μετάλλια και άπαιτοι, ενώ σε όλους τους δρομείς τα Β.Ν. πρόσφεραν ένα δέμα με βιβλία βιαννίτικης λογοτεχνίας με ευχές για την πρόδο τους σε όλες τις ζεπιδόσεις και τα μαθήματα του σχολείου τους

Στην τελετή πήραν μέρος εκτός από αυτούς που κατέθεσαν στέφανα, οι βουλευτές κ.κ. Δραπτάκης και Δαριβιανάκης, ο γιατρός κ. Χαλκιαδάκης Πρόεδρος της Ν. Επιτροπής της Επιτροπής της ΕΔΗΚ, ο κ. Ηρακλής Πετρακογιώργης, γιός του αγωνιστή της κατοχής Πετρακογιώργη, πολλά μέλη του Παραρτήματος Ηρακλείου της ΠΕΑΕΑ, πολλοί κάτοικοι από τα χωριά της επαρχίας, τις γειτονικές επαρχίες και το Ηράκλειο.

Τηλεγράφημα έστειλε ο υφυπουργός Συγκοινωνιών κ. Κ. Ασλάνης που βρισκόταν στο εξωτερικό

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

από τη Μουσική της V Μεραρχίας που ευγενικά δέχθηκε ο συναπαρξαμένης Διοικητής της κ. Έμμαν. Αγαπάκης.

Ακολούθησε διανομή κολλήβων σε όσους βρίσκονταν στο χώρο του Ηρώου. Στη συνέχεια δόθηκε δεξίωση στις αίθουσες του Δημοτικού Σχολείου Αμυρά. Εκεί υπήρχε και έκθεση φωτογραφιών όσων από τους εκτελεσθέντες μπόρεσε να συγκεντρώσει η επιτροπή. Ήταν βέβαια λίγες, πιστεύουμε όμως στο μέλλον να συγκεντρωθούν περισσότερες και να οργανωθεί η έκθεση σε μεγαλύτερο χώρο, ώστε να δοθούν οι σχετικά ιστορικά στοιχεία.

Η φετινή τελετή του μνημοσύνου καλύφθηκε τηλεοπτικά και παρουσιάστηκε από την ΕΡΤ και YENED στις 14 Σεπτεμβρίου το βράδυ. Επίσης από το Ραδιοφωνικό Σταθμό Ηρακλείου έγινε μαγνητοφώνηση όλης της τελετής που την παρουσίασε το μεσημέρι της 14ης Σεπτεμβρίου. Στην τελετή παραβρέθηκαν οι δημοσιογράφοι Μαν. Δανδουλάκης, Μαν. Δουλιγέρης, Γιώργος Λαγουβάρδος, Γιώργος Σκαρβαλάκης, Νίκος Ψυλλάκης κ.ά.

Για την επέτειο και την τελεση του μνημοσύνου έγραψαν οι εφημερίδες που Ηρακλείου ΑΛΛΑΓΗ, ΠΑΤΡΙΣ, ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ, οι αθηναϊκές ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ και άλλες που δεν μπορέσαμε να δούμε.

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

Η όλη τελετή έκλεισε με την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου

## Σημειώματα

Συνέχεια από τη σελ. 1 την πείσουν πως πρέπει να προχωρήσει αμέσως στην εξεύρεση και τοποθέτηση Γυμναστή στη Βιάννο. Η συμμετοχή μαθητών και μαθητριών από το Γυμνάσιο και Λύκειο της Βιάννου στους αγώνες του Νομού το περασμένο σχολικό έτος καθώς και η

συμμετοχή των παιδιών στον αγώνα θυσίας που οργάνωσε η επιτροπή Πανεπαρχιακού μνημοσύνου, ήταν αποτέλεσμα της παρουσίας του Γυμναστή κ. Ραπτάκη που υπηρέτησε με απόσπαση στη Βιάννο δυο μήνες και μόνο για δυο μέρες κάθε εβδομάδα.

## Για τη Δ.Ε.Η.

Στην περιφέρεια της Κοινότητας Άνω Βιάννου υπάρχει ο οικισμός Καψάλοι, που σύμφωνα με την απογραφή του 1981 έχει 45 κατοίκους.

Η Κοινότητα με αίτηση της ζητά να επεκταθεί το δίκτυο της ΔΕΗ μέχρι τους Καψάλους, για να εξυπηρετηθούν οι μόνιμοι κάτοικοι, μα και πολλοί άλλοι, που μπορεί να μην είναι μόνιμοι κάτοικοι αλλά μένουν αρκετές μέρες εκεί απασχολούμενοι με αγροτικές εργασίες.

Η ανάγκη είναι επιτακτική και η ΔΕΗ θα πρέπει να προγραμματίσει την άμεση επέκταση του δικτύου. Συγχρόνως θα πρέπει να συνδέσει και το Καστρί, δυτικά του Κερατόκαμμου, και να φροντίσει για την επέκταση μέχρι τους Τροχάλους και τη σύνδεση με το δίκτυο της Άρβης.

Έτσι θα ολοκληρωθεί η ηλεκτροδότηση της παραλιακής ζώνης και γόνιμες περιοχές, όπως της Κέντρας (Προφήτη Ηλία) και του Ξεροκάμμου, θα εξυπηρετηθούν.

## ΓΕΩΠΟΝΟΣ ΣΤΗ ΒΙΑΝΝΟ

Να επανατοποθετηθεί γεωπόνος στη Βιάννο.

Ύστερα από ένα μακροχρόνιο αγώνα των κατοίκων της επαρχίας μας, ύστερα από δεκάδες αναφορές, αιτήσεις και διαμαρτυρίες των Κοινοτήτων και των Συνεταιρισμών της επαρχίας μας, ύστερα από δεκάδες σημειώματα και άρθρα των Β.Ν., δικά τους και συνεργατών τους, τοποθετήθηκε γεωπόνος στην επαρχία μας, από την οποία έλειπε αρκετά χρόνια.

Τώρα μας πληροφορούμε πως και πάλι δεν υπάρχει γεωπόνος στην επαρχία.

Γι' αυτό και πάλι με βυό

λόγια: Οι καλλιέργειες της Βιάννου, αποκλειστικά αγροτικής περιοχής, χρειάζονται την παρουσία όχι ενός αλλά δύο και πρώτων γεωπόνων.

Η Διεύθυνση Γεωργίας ασφροντίσει να στείλει αμέσως γεωπόνο στην οργανική θέση που υπάρχει στη Βιάννο, όχι με απόσπαση για 2—3 μέρες τη βδομάδα αλλά μόνιμα.

Από το Συλλόγο γεωπόνων περιμένουμε σχετική εισήγηση.

Τον κ. Νομάρχη, που με τις επισκέψεις του στην επαρχία μας, έχει προσωπική αντίληψη, παρακαλούμε να επιληφθεί του θέματος.

## ΠΕΝΤΑΕΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

● Συνέχεια από τη σελ. 1 ούνται σήμερα για τη μεταφορά νερού από μεμονωμένα άτομα ή ομάδες σε μεγάλες αποστάσεις.

4) Θα εξοικονομηθούν πολλά ημερομίσθια που καταναλώνονται στην παρακολούθηση των λαστιχών, την αντικατάσταση όσων καταστρέφονται ή παθαίνουν ζημιά για οποιοδήποτε λόγο.

Έτσι:

α) το κόστος του νερού θα μειωθεί κατά πολύ.

β) θα αυξηθεί η στρεμ-

ματική απόδοση στα κηπευτικά και τις μπανάνες αλλά και στις ελιές και τις άλλες δένδρακαλλιέργειες που υπάρχουν ή μπορούν να αναπτυχθούν.

Και όλα αυτά με συνέπεια να πέσει το κόστος παραγωγής, ώστε και ο παραγωγός να ωφεληθεί περισσότερο και η παραγωγή της επαρχίας μας να μπορεί να συναγωνιστεί τα προϊόντα άλλων περιοχών προς όφελος γενικότερα και της εθνικής οικονομίας.

(Συνεχίζεται)

«ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Μηνιαία Έκδοση στην ύπηρεσία  
Ωλων των Βιαννιτών

Έκδοτής — Διευθυντής  
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ  
Όδος 1866 αριθμ. 110, τηλ. 282.808

Φιλολογική επιμέλεια κειμένων  
Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου  
ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ  
Έβανς 83 (Στοά Μουρτζή) τηλ. 242.040

Έτήσιες συνδρομές  
Ίδιωτών δρχ. 200  
Κοινοτήτων—Σχολείων — Ένοριών » 300

Έμβλήματα: Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ  
Έπιστολές για την ύλη:

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ: 1866 αρ. 110 Ήράκλειο

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ: Καποδιστρίου 37 Ήράκλειο  
Χειρόγραφα δημοσιεύσιμα ή μη δέν επι-  
στέφονται. Τα ένυπόγραφα άρθρα εκφράζουν  
τις απόψεις των συγγραφέων.

# Η ομιλία στο Πανεπαρχιακό Μνημόσυνο

Του κ. Γεωργίου Τ. Παπαμαστοράκη

Αγαπημένοι μας νεκροί,  
Ήρωες και μάρτυρες του αγώνα για τη λευτεριά του μεγάλου πατριωτικού και αντιφασιστικού αγώνα.  
Η απέραντη συγκίνηση που με κατέχει στην ανάμνηση της απίστευτης τραγωδίας σας δεν ξέρω αν μου επιτρέπει να τελειώσω αυτή τη σύντομη εξιστόρηση του ανεπανάληπτου αγώνα που βιαννιτικού λαού ενάντια στην τεράστια χιτλεροφασιστική κατοχή του νησιού μας.  
Μέσα στα λίγα λεπτά που θα μιλήσω δεν είναι δυνατό να πω όλα εκείνα που θάπρεπε και θάθελα να πω.  
Σεβόμενος τη μνήμη των νεκρών μας και την ιερή αυτή στιγμή, θα αντιπαρέλω και ύβρες και συκοφαντίες. Απάντησή θα δοθεί και σύντομα.

Αρχίζοντας την ομιλία μου ένα πράγμα θά' θελα να τονίσω: Η ομιλία αυτή δεν αποτελεί ούτε πολιτική ούτε κριτική. Θα περιγράψω με μεγίστη συντομία την αντιστασιακή ιστορία της Βιάννου, που κατέληξε στην τραγωδία της. Ιδίαιτα θα μιλήσω με συντομία για όσα είδα και έζησα τις μαύρες μέρες του Σεπτεμβρίου του 1943.  
Επειδή όμως το σημερινό μνημόσυνο γίνεται για όλα τα θύματα όλης της περιόδου της κατοχής, είμαι υποχρεωμένος σε μεγαλύτερη ακόμη συντομία, να αναφερθώ σε ορισμένα κρίσιμα γεγονότα που στο βάθος είχαν σχέση με την τραγωδία επαρχίας μας.  
Βρισκόμαστε στο Μάη του 1941. Η μάχη της Κρήτης πλησιάζει στο τέλος της. Οι υπάνθρωποι που δημιούργησε ο Χίτλερ ολοκληρώνουν την κατάληψη του νησιού.



Ο κ. Γ. Παπαμαστοράκης στην ομιλία του

Την 28η Μαΐου βομβαρδίζουν την Άνω Βιάννο. Μία επίτοκος, η Πολύμνια Αθουσάκη, που είχε τις ωδίνες του τοκετού, σκοτώνεται από βόμβα γερμανικού αεροπλάνου, στο κρεβάτι της και μαζί της παίρνει στον τάφο το αγέννητο βρέφος της και ένα αγοράκι της 3 ετών. Η μοίρα θέλησε μ' αυτό τον τραγικό και άγριο τρόπο να προειδοποιήσει τη Βιάννο για την τεράστια ενδοξη τραγωδία της.

Τον Ιούλιο 1941 γίνεται μία ιστορική συνάντηση. Ο Αλέξανδρος Ροκτόπουλος, αντιπρόσωπος της εις Κρήτην καταφυγούσης Ελληνικής Κυβερνήσεως και στενός φίλος του εν Ήρακλειώ Άγγλου Προξένου, συναντάται με τον Νίκο Μανουσακή, στέλεχος του Κ.Κ.Ε. που είχε δραπετεύσει μαζί με άλλους αντιφασίστες από τη Φολέγανδο και τη Γαύδο.

Στην ιστορική αυτή συνάντηση θέτουν τις βάσεις της Εθνικής Αντίστασης. Ο λαός της επαρχίας μας δέχεται με ενθουσιασμό τα πρώτα αυτά μηνύματα του αγώνα για την απελευθέρωση της Κρήτης από το φασισμό.

Η συνεργασία του ΕΑΜ με τον Ροκτόπουλο συνεχίστηκε. Δυστυχώς ο Αλέξανδρος συλλαμβάνεται το Φεβρουάριο του 1942, καταδικάζεται σε θάνατο και εκτελείται στην Αγιά. Την ίδια μοίρα είχαν και οι δύο στενοί συνεργάτες του, ο Ίλιρχος Ραπτάκης και ο κτηνίατρος Σταματούλακης.

Τον Ιούλιο 1943 συλλαμβάνονται έξω από την Έμπαρ οι αδελφοί Προνάκηδες, που ήταν σύνδεσμοι για τη μεταφορά εντύπου υλικού του στρατηγείου της Μέσης Ανατολής και του ΕΑΜ από την Ιεράπετρα μέσω Βιάννου στο Ήράκλειο. Οι Προνάκηδες εκτελούνται.

Το καλοκαίρι του 1943 είναι αποφασιστικό για τον αγώνα των λαών ενάντια στο φασισμό. Ο ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΣΤΡΙΑΤΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝΕΙ τη μιά μετά την άλλη τις πόλεις της Σοβιετικής Ένωσης, παρά τη λυσσώδη αντίσταση των Γερμανών.

Η Βόρεια Αφρική καταλαμβάνεται από τους Αγγλοαμερικανούς. Όλα δείχνουν πως σύντομα θα αρχίσει απόβαση στην Ευρώπη. Το μπέρσιουμ του αρχιπέλαγος του φασισμού, Μουσσολίνι, είναι έτοιμο και καταρρεύσει.

Τα σαμποτάζ στην Κρήτη διαδέχονται το ένα το άλλο. Ο παλμός της παγκρήτιας αντίστασης κτυπά πιο δυνατά στη Βιάννο. Οι βιαννίτες μιλθούν σαν μισοελεύθεροι. Το θηρίο όμως είναι πιο επικίνδυνο, όταν είναι τραυματισμένο. Και ο φασισμός είναι θανάσιμα τραυματισμένος.

Στα Πεζιά έχουν συγκεντρωθεί ομήρους. Ο διαβόητος Χάρ-

τμαν, ο αρχικατάσκοπος των Γερμανών και ο αρχηγός της Γκεστάπο, επισκέπτεται και ομιλεί στους ομήρους. Τους ζητά να γίνουν καταδότες. Στη συνέχεια καλεί τους βιαννίτες ομήρους. Σ' αυτούς κάνει την ιδιαίτερη τιμή. Ένας δάσκαλος, του απαντά με τόλμη και θάρρος, εκ μέρους των βιαννιτών. Ο Χάρτμαν εξοργίζεται και δηλώνει: «Θα την κάψω την Βιάννο. Εκεί πηγαίνουνόρχοντα» οι Εγγλέζοι. Εκεί προσεγγίζουν τα υποβρύχια. Εκεί είναι η φωλιά της Αντίστασης».



Από την τελετή του Μνημοσύνου στο Ηρώο

Το μοιραίο εκείνο καλοκαίρι, εκτός από την Φελεγκελαμερί, εγκαθίσταται στη Βιάννο κλιμάκιο της Γκεστάπο.

Είναι Ιούλιος του 1943. Ένας ζωοκλέφτης από τη Βιάννο, που κρατείται στις φυλακές Ήρακλείου, εκβιάζει από τον Πλωλιδάη να συνεργαστεί με την Γκεστάπο για να εξοντωθεί η ηγεσία της Αντίστασης στην επαρχία μας. Δέχεται με την ελπίδα ότι θα κατορθώσει να δραπετεύσει. Μία καλοστημένη παγίδα πετυχαίνει τη σύλληψη δύο βιαννιτών, που εκτελούνται. Οι αντάρτες συλλαμβάνουν τον προδότη και τον εκτελούν.

Η αλυσίδα των εκτελέσεων στην επαρχία μας θα συνεχιστεί μέχρι τέλος του πολέμου. Παρά τις συλλήψεις και εκτελέσεις, η Αντίσταση γιγαντώνεται. Κάθε χωριό συναγωνίζεται τα άλλα, ποιά θα προσφέρει τα περισσότερα στον αγώνα.

Τα φλογερά νιάτα της επαρχίας μας, με οδηγητή την ένδοξη ΕΠΟΝ και τα αγαπημένα μας αετόπουλα, μας προβληματίζουν με το απίστευτο θάρρος και την τόλμη τους. Αγινώζομεθα να μετριάσουμε τον ενθουσιασμό τους. Όλη η επαρχία αντιλαλεί από τα αντάρτικα τραγούδια τους. Είναι απίστευτη η ταχύτητα που μεταφέρουν πληροφορίες και μηνύματα.

Οι γυναίκες ξεπερνούν τους άντρες σε τόλμη και μαχητικότητα.

Τα τέλη του 1942 κάνουν την εμφάνισή τους στα Λασιθιώτικα βουνά οι πρώτες ένοπλες ομάδες. Η απόφαση της οργάνωσης είναι σαφής: Τα πάντα για τον ένοπλο αγώνα. Παρ' όλο ότι η παραλία της Βιάννου, σε βάθος τριών χιλιομέτρων, έχει κηρυχθεί νεκρά ζώνη και ο πληθυσμός υποφέρει από την έλλειψη τροφίμων, εντούτοις προσφέρει ό,τι μπορεί στο αντάρτικο. Η παραλία μας, παρά τις διαταγές των Γερμα-

## Εκδηλώσεις στην Αθήνα

# ΓΙΑ ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΜΑΣ

Με συμμετοχή κυβερνητικών εκπροσώπων, των Δημάρχων Αθηναίων κ. Μπέη και Κασαριανής κ. Μακρή, του βουλευτή κ. Διον. Μπουλούκου, αντιπροσώπων των αντιστασιακών οργανώσεων ΠΕΑΕΑ, ΠΕΑΤΕΑ ΠΕΑΥΕΑ (αξιωματικών και υπαξιωματικών), ΠΕΘΓΚ (θυμάτων αναπήρων και τραυματιών), γερμαν. κατοχής) ο Φοίνιξ, του προέδρου της ΕΣΑΚ, του Γενικού Διευτή Αστυνομίας Αθηνών κ. Σηφάκη και Κρητικών σωμάτων, έγινε την Κυριακή 19—9—82 από το «ΔΙΑΒΑΤΗ» μνημόσυνο στη Μητρόπολη της Αθήνας για τους συνεπαρχίτες μας που εκτελέστηκαν στις 14—9—1943. Στη συνέχεια μετά την κατάθεση στεφάνου στο μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη, έγινε στις 12.15' εκδήλωση στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων για το ολοκαύτωμα της επαρχίας Βιάννου.



Ο κ. Μανώλης Μικρογιαννάκης στην ομιλία του στο μνημόσυνο που έγινε στην Αθήνα

ση σε σπουδαστήριο είναι απαραίτητα για να εξιστορήσει κανείς ιστορικά γεγονότα και να τα εντάξει στον ευρύτερο ιστορικό χώρο, σύγχρονο και διαχρονικό.

Σ' ένα μνημόσυνο επιβάλλεται σεβασμός, πνευματική ανάταση και προσπάθεια κατανόησης της σημασίας και της ιδιαίτερότητας της επετείου.

Πολλοί από τους σημερινούς ακροατές έχουν άμεση γνώση και μέθεξη στα σεπτεμβριανά γεγονότα του 1943 και επιθυμούν να αναβιώσουν μέσα τους τις μεγάλες εκείνες στιγμές, που τότε, στα 5, τα 10, ή τα 20 χρόνια μας ζήσαμε.

Η επαρχία Βιάννου με όλα τα χωριά της, τον Χόνδρο, την Άνω και Κάτω Βιάννο, τον Βαχό, τα Αμρά, τον Κρεββατά, το Κεφαλοβρούσι, τον Άγιο Βασίλειο, τον Πεύκο, τη Σύμη, το Καλάμι και το Συκολόγο έλαβε

μέρος στην αντίσταση κατά των κατακτητών πειθαρχώντας στο αδρό δωρικό ήθος των κατοίκων της, διαμορφωμένο και χαλκευμένο επί αιώνες, και με ποικίλους τρόπους βοήθησε τις ένοπλες αντιστασιακές δυνάμεις είτε με συμμετοχή των κατοίκων της, επώνυμων και αφανών είτε με οικονομικές προσφορές κάθε είδους, είτε με παροχή χρησίμων πληροφοριών για τις κινήσεις και τη δράση των κατακτητών. Οι χωρικοί γενικά κατά τον στρατηγό MULGAN ήταν «οι αληθινοί ήρωες της ελληνικής αντίστασης». Η λεπτομερής αναφορά σε συγκεκριμένες περιπτώσεις θα απαιτούσε ολόκληρο έργο.

Με απέχθεια έκδηλη προς το παμπύδες ύψος, με λιτό και απερίτο λόγο θα επιχειρηθεί να δοθεί η ιδιαίτερότητα αυτής της ημέρας. Η κατανόησή της θα αποβεί ένα πολύ μεγάλο μάθημα. Η συναισθηματική μας φόρτιση θα μεγαλώσει περισσότερο, αν στραφούμε με ένταση στις δραματικές εκείνες ώρες. Θα μας ξαναγίνει βίωμα ο φόβος και η απόγνωση. Και απορούμε σήμερα πως βρήκαμε το θάρρος να καρτερήσουμε.

Χρονικά τοποθετείται η σφαγή των 400 περίπου ανδρών της επαρχίας μας αμέσως μετά την παράδοση της Ιταλίας και τις οξύτερες διαμάχες που ξέσπασαν και στον ελληνικό χώρο για το ποιάς θα καρπωθεί περισσότερο από την ιταλική λεία της χώρας μας, οι αντιστασιακές ομάδες ή οι Γερμανοί κατακτητές. Παραλείπον-

Συνέχεια στη σελίδα 4



Ο πρόεδρος του ΔΙΑΒΑΤΗ κ. Γ. Κασαπάκης καταθέτει στέφανο στον Άγνωστο Στρατιώτη

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελ. 4

# ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1

σπίτια ανατινάχτηκαν με δυναμίτες. Οι κάτοικοι των χωριών αυτών σκορπίστηκαν στις γύρω επαρχίες και στα χωριά της επαρχίας μας που δεν ήθελαν, με μόνο εφόδιο τα ρούχα που φορούσαν.

Έχουν περάσει 39 χρόνια από τότε που η επαρχία δοκιμάστηκε σκληρά όσο και πολλές άλλες περιοχές της πατρίδας μας. Ο λαός της περίμενε από την πολιτεία μια ηθική ικανοποίηση για τη συμμετοχή της στον εθνικό αγώνα. Μια τιμή στις εκατοντάδες των θυμάτων της.

Παρ' όλα αυτά, ποτέ μέχρι σήμερα δεν αποδόθηκαν οι τιμές που παριάζουν στον αγώνα των συνεπαρχιωτών μας. Ένα Ηρώο που στήθηκε στο κέντρο της επαρχίαςστη μνήμη των εκατοντάδων νεκρών της, έγινε μόνο με εράνους μεταξύ των κατοίκων και φίλων της επαρχίας μας. Μα και τις λίγες φορές που τελέστηκαν, με πρωτοβουλία των κατοίκων, μνημόσυνο στη μνήμη τους, ποτέ το επίσημο κράτος δεν πήρε ουσιαστικά μέρος. Αντιπροσωπεύτηκε μιά ή δυο φορές από τον τοπικό νομάρχη ή έναν ντόπιο υπουργό που έτυχε να βρίσκεται εδώ. Η εκπροσώπηση όμως αυτή, μπρος στο μέγεθος της θυσίας, δε νομίζουμε πως είναι αυτή που παριάζει και που τιμά όχι μόνο τους νεκρούς μα και το κράτος.

Αγνοήθηκε η θυσία της επαρχίας μας μέχρι σήμερα από τους πάντες, έστω που, ενώ βρίσκεται τρίτη σε αριθμό θυμάτων στη μεγάλη σειρά των περιοχών της χώρας μας που είχαν παρόμοιες θυσίες, ποτέ μέχρι σήμερα δεν αναφέρθηκε σε επίσημες αναφορές που έχουν γίνει επώνυμα κατά καιρούς.

Κύριε Πρόεδρε, Οι στήλες αυτές σας καλούν από σήμερα να προγραμματίσετε τη συμμετοχή σας, με κλιμάκιο βουλευτών και κυβερνητικών εκπροσώπων, στο μνημόσυνο που θα τελεστεί το Σεπτέμβριο του 1983, με τη συμπλήρωση σαράντα (40) ετών από το ολοκαύτωμα της επαρχίας Βιάννου. Πιστεύουμε πως η Επιτροπή του Πανεπαρχιακού Μνημοσύνου, που τη συγκροτούν εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλων φορέων της επαρχίας, θα σας το υπενθυμίσουν εγκαίρως.

Παράλληλα σας εκφράζουν την παράκληση για τη δαβίβωση αιτήματός μας στα υπουργεία Εσωτερικών, Οικονομικών και Πολιτισμού για την έγκριση των αναγκαίων ποσών:

- 1) Για τη διαμόρφωση του χώρου του Ηρώου και
  - 2) Για τη δημιουργία Μουσείου που θα συμπεριλάβει φωτογραφίες και προσωπικά αντικείμενα των εκτελεσθέντων μα και ιστορικά κειμήλια που υπάρχουν στην επαρχία και κινδυνεύουν να χαθούν.
- Έτσι ο χώρος του Ηρώου θα γίνει χώρος προσκλήματος. Χώρος που να εμπνέει σεβασμό και κατανύξη στον επισκέπτη. Χώρος που να εμπνέει και να οδηγεί σε υψηλά ιδανικά τις επερχόμενες γενιές.

## Η ομιλία του κ. Μανόλη Μικρογιαννάκη

Συνέχεια από τη σελίδα 3  
ας όσα προηγήθηκαν σπεύδουμε σ' αυτές τις στιγμές που μαρτυρούμε. Οι Γερμανοί κύκλωσαν τα χωριά της επαρχίας με ισχυρότατες δυνάμεις, ώστε ήταν αδύνατη η διαφυγή και από κρυφή των κατοίκων. Το γερμανικό σχέδιο δέκρινε στο πρώτο στάδιο ψυχρότητα στη σύλληψη και δολιότητα στην εκτέλεση. Εκτελέσθηκαν πιστά. Οι συλληφθέντες εκτελέσθηκαν ομαδικά. Η δεύτερη φάση ήταν έγγραφα και ωμή χωρίς προσχήματα. Εφόνευαν αδιάκριτα όσους συναντούσαν οπουδήποτε. Για να συμπληρωθεί η εκκρόνη κόλασης, πυρπολήθηκαν πολλά χωριά της επαρχίας και ανατινάχθηκαν. Ήταν σκληρές δαντικές θάλασσες για να παραουσιάσει κανείς με το λόγο ότι θα παρουσιάσε σε μια Γκούερνκα ο ζωγραφικός χρωστήρας ή ότι επηχρήσθησαν να παρουσιάσει ο γλύπτης στο μνημείο των πεσόντων που είναι στο επιφανές στερο σημείο της επαρχίας μας.

Το μαρτύριο ήταν μεγαλύτερο, ας μη φανεί παράξενο, για όσους επέζησαν. Βαθιά τραύματα, π.ο. επώδυνα μάλαστα τα ψυχικά, προκλήθηκαν τότε και έμειναν ανεξίτηλα. Όσοι επέζησαν από την καταστροφή, απόκτησαν βαθιά αυτοσυνείδηση (σε διάφορο ο καθένας βαθμό) και χαραχτήκαν ψυχικά για πάντα την ημέρα εκείνη του Σεπτεμβρίου που ο ουρανός «στα χωριά της Βιάννου ήταν σκοτεινός»  
Βαθιά τραυματισμένοι από τη δοκιμασία και συμφορά αυτοί που κατάλαβαν το αβυσ-



σαλέο και αδυσώπητο πρόσωπο του «βροντολογίου» Άρη, που του μαρού θεού του πολέμου οι ίδιοι αυτοί άνθρωποι, εμείς οι ίδιοι που καμαρώνουμε για την ευγένεια της φυλής την πολυαίωνα και πολύχρωμη ιστορική μας παράδοση (που σε όλα της τα στάδια έβαλε την ψηφίδα της επαρχίας μας) ανασύρομε από τα βάθη της ιστορίας, της ιστορίας που ακόμη κρύβεται με την απλότητα του μύθου (και στο μύθο συμπυκνώνει και αλλώνει μακρότατη πείρα και ελπίδες) μιά μνεία και μαρτυρία πολύ γνωστή στην αρχαιότητα. Την υπενθυμίζω γιατί προέρχεται από το γεωγραφικό χώρο της επαρχίας μας και γιατί έχει βαθύ νόημα και έρχεται σαν παρηγοριά και ελπίδα στη θλίψη.

Η επαρχία που βρίσκεται στις υπώρειες των Λασιθιωτικών βουνών, της Δίκτης, του χώρου που γεννήθηκε ο ύπατος των θεών, ο Ζεύς ο Κρητογενής, λέγεται ότι υπήρξε ο χώρος που δυο γέναιες, πολύ παλαιότεροι του Δ' γενιό, ο Ωτος και ο Εφιάλτης, έπασαν και έδωσαν το θεό του πολέμου

# Οι Κοινοτικές εκλογές στην επαρχία μας

Κατά τις κοινοτικές εκλογές της 17ης Οκτωβρίου στην επαρχία Βιάννου συναγωνίστηκαν οι παρακάτω συνδυασμοί και όλα βίαν:

1ος	2ος	3ος
1. Κοιν. Αγ. Βασιλείου συνδυασμοί	2	322 187
2. » Αμυρά »	2	360 178
3. » Άνω Βιάννου »	2	733 380
4. » Βαχού »	2	118 102
5. » Καλαμιού »	2	206 113
6. » Κάτω Βιάννου »	2	322 80
7. » Κάτω Σύμης »	1	146
8. » Κεφαλοβруσιού »	3	114 98 76
9. » Πεύκου »	2	138 123
10. » Συκολόγου »	2	215 186
11. » Χόνδρου »	2	241 142

### ΤΑ ΝΕΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

(Ο πρώτος είναι ο πρόεδρος)

1. Κοινότη. Αγ. Βασιλείου ΔΗΜΟΚΡΑΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ 322  
Ζουμάκης Ιωάννης Εμμαν. 67  
Ψαράκης Εμμανουήλ Ιω. 71  
Βαρδάκης Μιχαήλ 40  
Καρπαθάκης Χαράλαμπος 38  
Μαστραχάς Γεώργιος 187
2. Κοινότη. Αμυρά ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ 360  
Χατζάκης Ιωάννης 40  
Σωμαράκης Γεώργιος 157  
Πάρεδρος Μανουσάκης Εμ. 58  
Νέας Άρβης Βαρδάκης Γ. 58
3. Κοινότη. Άνω Βιάννου ΔΗΜΟΚΡΑΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ 733  
Περβολαράκης Μιχαήλ 121  
Δοριάκης Αδάμ 85  
Παπαδάκης Χαράλαμπος 95  
Σηφάκης Ιωάννα 95  
Τρουλλάκης Γεώργιος 95  
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΙΕΝΩΣΗ 380  
Ραπτάκης Εμμανουήλ 79  
Μπισσακάκης Εμμανουήλ Πάρεδροι  
Βιάννου Βολωνάκης Νικήτας 437  
Κερατόκαμπου Αγαπάκης Μεγακλής 49

### Λουτρακίου Κανάκης Γεώργ. 58

4. Κοινότητα Βαχού ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ 118  
Σταυρακάκης Νικόλαος 27  
Αλεξάκης Σταύρος Ι. 25  
Πνευματικάκης Γεώργιος Δ. 15  
Πνευματικάκης Σταύρος Γ. 27  
Ραπτάκης Ιωάννης 15  
Θα γίνει κλήρωση μεταξύ αυτών που έχουν 15 ψήφους ΔΗΜΟΚΡ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ 102  
Πνευματικάκης Ιω. Ηρ. 28  
Ζερβουδάκης Γεώργιος 28
5. Κοινότητα Καλαμιού ΔΗΜΟΚΡΑΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ 206  
Μιχελινάκης Γεώργιος Αλ. 25  
Δασαλάκης Βίκτωρ Ν. 34  
Επιτροπιάκης Αλέξ. Νικ. 34  
Τζανάκης Γεώργιος Ευαγγ. 28  
Τζανάκης Γεώργ. Ιωάν. 21  
Τσαγκατάκης Γεώργ. 113  
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ 113  
Μιχελινάκης Ευάγγελος Γεωργ. 38  
Τζανάκης Αθανάσιος Εμμ. 38  
Πάρεδροι  
Καλαμιού Κασσωτάκης Χαράλ. Εμμ. 42  
Συνδονίας Κασσωτάκης Ιωάννης Γεωργ. 95
6. Κοινότη. Κάτω Βιάννου ΔΗΜΟΚΡΑΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ 122  
Μεραμβελιωτάκης Ιωάννης Νικ. 33  
Νησιτικάκης Ιωάννης Γ. 16  
Σταματουλάκης Εμμαν. Γρηγ. 16  
Μεραμβελιωτάκης Αντ. Νικ. 23  
Βασιλκογιαννάκης Δημ. Γ. 15  
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ 80  
Μηλιαράς Βασίλειος 52  
Τζανάκης Γεώργιος Χαρ. 52  
Πάρεδρος Θεοδοσάκης Στυλ. 7.
7. Κοινότητα Κάτω Σύμης ΕΝΟΤΗΤΑ 149  
Μαθουδάκης Γεώργ. Ματθ. 20  
Μαστραντινιάκης Εμμ. Γεωρ. 22  
Μεταξάκης Μιχαήλ Εμμ. 14  
Μπεκράκης Εμμ. Ιωάν. 14  
Μυλωνάκης Γεώργ. Εμμ. 39  
Ξενικάκης Μιχαήλ Αποστ. 23  
Φαλατάκης Φοίδων Χαρ. 25  
Πάρεδρος Μανουσάκη Ευαγγελία 124
8. Κοινότητα Κεφαλοβруσιού ΝΕΑ ΠΟΡΕΙΑ 114  
Βραχνάκης Ιωάννης Εμμ. 16  
Βαρδάκης Ματθ. Εμμ. 20  
Κουντουράκης Νικ. 20  
Μοσχοβάκης Νικ. 20  
Ποταμιάκης Λεωνίδα 44  
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 98  
Ζωάκης Εμμανουήλ 76  
Βραχνάκης Κων/νος 69  
Πάρεδρος Κοτσιφάκης Χαρ. 69  
Σημ. Θα γίνει κλήρωση στους ισοψηφούντες
9. Κοινότητα Πεύκου ΟΜΟΝΟΙΑ 138  
Πητροπιάκης Γεώργιος Σταύρου 16  
Μαρουλάκης Νικόλαος Εμμ. 16  
Παπαδημητρίου Νικόλ. Χαράλ. 37  
Φραγκάκης Βασίλ. Ιωάν. 13  
Στεφανάκης Χαρ. Εμμαν. 34  
ΔΗΜΟΚΡ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ 123  
Πητροπιάκης Γεώργιος Εμμ. 26  
Βασιλάκης Νικόλαος 26  
Πάρεδρος Παπαδάκης Γεώργιος 215
10. Κοινότη. Συκολόγου ΔΗΜΟΚΡ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ 215  
Αγαπουλάκης Ελευθέριος 53  
Αλεξανδράκης Εμμαν. Ιω. 35  
Κουφάκης Εμμαν. Γεωργ. 29  
Μανωλιδάκης Χριστόφ. Ιω. 34  
Στρατάκης Νικ. Ιω. 186
- ΠΡΟΟΔΟΣ 47  
Πλουμάκης Μιχαήλ Δημ. 47  
Ζαχαράκης Εμμαν. Ευαγγ. 58  
Πάρεδροι:  
Συκολόγου: Βουλά Μαρία Απ. 58  
Τάρτσων: Ζαχαράκης Γεώργιος Ιω. και της Ελευθερίας 78

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ	241	NEA GENIA	142
Ψαρολογάκης Γεώργιος		Ζαϊμάκης Άγγελος	
Πατερράκης Εμμαν.	69	Σερμάκης Ιωάννης	45
Ψαρολογάκης Εμμαν.	69	Πάρεδροι:	
Στιβακτάκης Γεώργιος	26	Καστρι: Μανετάκης Νίκος	53
Θεοδοσάκη Ζαχαρένια	51	Χόνδρος: Θεοδοσάκης Εμμ.	65
		Περβόλα: Παπαδάκης Δημ.	89

## Η ομιλία στο

## Πανεπαρχιακό μνημόσυνο

Συνέχεια από τη σελίδα 3

ποδεικνύεται άφρατος οππευτής και γενναίος αντάρτης.

Στις 13 Σεπτεμβρίου συνέρχεται στο Βαχό η Επαρχιακή Επιτροπή και αποφασίζει:

- α. Όλα τα μέλη της Επιτροπής να παραμείνουν εντός της επαρχίας μέχρι νεότερας αποφάσεως.
- β. Οι άρρανες από 16—60 ετών να εγκαταλείψουν τους κοινοκλήτους χώρους, και γ. Ο υπόλοιπος πληθυσμός, αναλόγως της καταστάσεως να απορροφήσει μόνος του, ή να παραμείνει ή να μεταβεί σε ασφαλέστερες περιοχές.

Από τις 13 Σεπτεμβρίου άρχισαν να συρρέουν Γερμανοί στο εσωτερικό της επαρχίας. Στις 14, η επαρχία είναι γεμάτη Γερμανούς. Ανάμεσα τους και τημήματα των ΕΣ — ΕΣ. Σε όλη την επαρχία ενεργούνται συλλήψεις. Συλλαμβάνονται εκατοντάδες πατριώτες. Στα χωριά Βαχός, Αμυρά, Κεφαλοβруσί, Γεύκος, Κρεβατάς, Σύμη, Άγ. Βασίλειος διατάσσονται εκτελέσεις. Εκτελέσεις γίνονται και στα χωριά της Ιεράπετρας Χριστός, Παράσις, Μάλες. Σε μιά μέρα εκτελούνται 400 περίπου πατριώτες αντιφασίστες αγωνιστές. Οι συλληφθέντες των άλλων χωριών της επαρχίας μας κλείνονται στο Γυμνάσιο της Βιάννου και τελικά σώζονται.

Κανείς μέχρι σήμερα δεν μπόρεσε να μάθει αν όλα αυτά που προηγήθηκαν των εκτελέσεων έγιναν κατόπιν διαταγής του συμμαχικού στρατηγείου της Μέσης Ανατολής ή έγιναν παρά τις διαταγές του συμμαχικού στρατηγείου, όπως μποροί να στηριχθεί ο αντιπροσωπός τους στην Κρήτη Πάτρικ — Λη — Φέρμορ ή Φιλεντέμ.

Στις 15 Σεπτεμβρίου το πρωί, εκπληρώνοντας το επισημοκό και πατριωτικό μου καθήκον συνοδευόμενος από τον συναγωνιστή Γεώργη Καρακωνσταντάκη, φτάνω στα Αμυρά για να προσφέρω ιατρική βοήθεια στη δεκάδα των τραυματιών που βγήκαν ζωντανοί από τους σωρούς των εκτελεσθέντων. Οι περισσότεροι έφεραν βαριά τραύματα.

Δεν τολμά να περιγράψω τις σκηνές που αντίκρισα. Τόσοι νεκροί! Όλοι γνωστοί αγαπημένοι συναγωνιστές. Γυναίκες ανέκφραστες να κουβαλούν και να βιάζουν τους λαγαπημένους νεκρούς των. Μάτια κόκκινα στεγνά από δάκρυα. Πρόσωπα γεμάτα γραντζουνιές. Μαλλιά απόσταμα σφιγμένα και μάτια απίστευτα δυστυχισμένα. Σε τέτοιες εφιαλτικές στιγμές που να βρείς λόγια και το ιουράγιο να παρηγορήσεις; Μετά τέσσερις περίπου ώρες φεύγοντας από αυτό το Γολγοθά σκεφτόμουν πόσο μεγάλο αγαθό είναι η ειρήνη, πόσο μεγάλο κακό είναι ο πόλεμος και πόσο απερίγραπτα απάνθρωπο και εγκληματικό σύστημα είναι ο φασισμός.

Μετά ένα χρόνο ήρθε η πολυπόθητη λευτεριά. Η Βιάννος αντί να βρεί τη σταργή και το ενδιαφέρον της πολιτείας, αντιμετώπισε την εχθρότητα και την περιφρόνηση. Οι αγώνες της δεν αναγνωρίζονται από το

κράτος, γιατί έγιναν με τη σημαία του ΕΑΜ.

Αυτή την ώρα που επιτέλους η πολιτεία αναγνωρίζει την Εθνική Αντίσταση, αναγνωρίζει δηλαδή πως εσείς εκτελέσατε το υπέρτατο προς την πατρίδα καθήκον, δώσατε την ζωή σας για την ελευθερία πιστεύουμε πως οι ψυχές σας που θέλομε να υπερπταναί σ' αυτόν τον καθαγιασμένο από το αίμα σας χώρο θα νιώθουν χαρά και περηφάνια.

Η ανθρωπότητα περνά και πάλι δύσκολες ώρες. Ο ιμπεριαλισμός και ο φασισμός με τους εξοπλισμούς που εξυπηρετούν τα συμφέροντα των πολεμικών βιομηχανιών φερτώνουν στους λαούς τεράστια οικονομικά βάρη. Εστίες πολέμου δημιουργούνται στη Μέση Ανατολή, στην Αφρική, στην Αμερική.

Η ειρήνη του κόσμου βρίσκεται σε κίνδυνο. Η πατρίδα μας με την σπουδαία στρατηγική της θέση, με την εμπλοκή της στο ΝΑΤΟ και με τις ξένες βάσεις στο έδαφός της αντιμετωπίζει σοβαρούς κινδύνους. Ιδιαίτερα η Κρήτη σε περίπτωση συρράξεως κινδυνεύει να εξαφανιστεί.

Αγαπημένοι μας νεκροί, εμείς από αυτή την ιστορική θέση, σας υποσχόμεθα πως θα αγωνιστούμε με όλες μας τις δυνάμεις για την ειρήνη, για τη λευτεριά, για την ανεξαρτησία και την ακεραιότητα της πατρίδας μας.

Ποτέ πια πόλεμος. Ποτέ πια φασισμός.

Κοιμηθείτε ήσυχοι τον αιώνιο ύπνο σας. Η Βιάννος θα είναι πάντα το προύργιο της δημοκρατίας. Ό,τι κι αν κάνουν ο φασισμός δε θα ριζώσει ποτέ στη Βιάννο...

Κάθε Σεπτέμβρη η Βιάννος θα δίδει το παρόν εδώ στο Σελί των Αμυρών για να τιμά τους προμάχους της λευτερίας. Θα σας κλαίει, αλλά θα μείνει πάντα η υπερήφανη και αξιόδουλη Βιάννος. Έτσι που την είδα δύο μήνες μετά την καταστροφή της. Περνούσα από τη Σύμη. Τρεις Συμιονοί ήταν στα περβόλα. Το χωριό ήταν έρημο. Έκανα τον άγνωστο. Μια στιγμή οι τρεις Συμιονοί μου έκλεισαν το δρόμο. «Γιατί γαμπρέ το κάνεις αυτό; Γιατί δε μας μιλάς; Νομίζεις πως η συμφορά μας άλλαξε; Είμαστε πάντα μαζί σας. Έτοιμοι για όλα.»

Αθάνθη Βιάννος Για σένα δεν ισχύει ο στίχος του Εθνικού μας ποιητή. Η Βιάννος δεν έμεινε σιωπηλή, ούτε την έσκασε η φοβέρα ούτε την πλάκωσε η σκλαβιά.

ΣΗΜ. Β.Ν Τόσο στην παραπάνω ομιλία όσο και σε άλλα κείμενα η λ. Βιάννος χρησιμοποιείται κανονικά με την έννοια της επαρχίας Βιάννου

Το Γραφείο του Συλλόγου Βιαννιτών της Αθήνας «Ο ΔΙΑΒΑΤΗΣ» μεταφέρθηκαν στην οδό Ιπποκράτους 1, 8ος όροφος.